

РЕПУБЛИКА СРПСКА МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА ПОРЕСКА УПРАВА

Ул. Младена Стојановића бр. 45-47, 78000 Бања Лука - тел./факс: 051/332-300; 300-256,
callcenter 051/345-080, www.poreskaupravs.org; e-mail: kontakt@poreskaupravs.org

ФИСКАЛИЗАЦИЈА У РС

ЧЕСТО ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

Питање 1) У Правилнику о функционалним карактеристикама софтверске апликације члан 5 став 3 стоји да ИБСА број обезбјеђује ексклузивни приступ софтверске апликације фискалној каси. Пошто тај захтјев није постојао у Србији, а има преко 100 разних команди трајаће врло дуго да се у свакој команди инплементира слање од стране РС-а и провјера од стране касе ИБСА броја. Сваки остали вид заштите да се ИБСА користи као лозинка није довољно добар. Приједлог је да се размисли да се овај начин користи само за инструкције које врше упис у касу као што су

Упис и промјена података о артиклима

Упис и промјене пореских стопа

Упис и промјене података о групама роба/одјељењима

Упис и промјена сата као и других параметара битних за рад касе

а да се ексклузивитет не односи на читање података из касе, како горњих података тако и свих осталих, осим наравно заштићених, као што је ИБСА.

Одговор 1) Најбоље би било да ексклузивни приступ вриједи за све команде, и за било који приступ фискалном штампачу од стране РС-рачунара, али рецимо да је неопходни минимум да се обезбиједи да такав приступ имају "деструктивне" команде, односно оне које уписују или бришу податке на фискализовану страну.

У процесу испитивања може се дати пролазна оцјена таквом уређају, уз евентуалну напомену да у одређеном року произвођач исти принцип мора да примијени и на остале команде (што је пракса позната из Србије) или, алтернативно, да се не обавезује произвођача да врши те измјене, али да се у случају било чега употреби [изјава произвођача о непостојању скривених функција](#).

П2) У ИСА обрасцу члан 5, тачка 2 стоји да произвођач обезбјеђује Корисничко упутство за софтверску апликацију у коме између осталог стоји да мора бити и протокол између софтверске апликације и фискалне касе.

Јасно је да Пореска управа може да тражи те податке али ти подаци не могу да стоје у Корисничком упутству које по дефиницији иде кориснику (рецимо дистрибутору у Приједору..) јер тиме постоји могућност злоупотребе.

Довољно је "прислушкивати" серијски порт одговарајућим програмом (а има их много), сазнати ИБСА број, пошто се шаље у скоро свакој инструкцији а пошто се зна протокол није опште проблем направити властиту апликацију за одређене злоупотребе.

О2) Примједба је сасвим на мјесту, тако да сервисно упутство и протоколи, као повјерљиви документи, треба да остану у "одговорношћу заштићеном домену", а то је домен сервисних служби и ОИИ (Овлаштена институција за испитивање фискалних система) и ПУРС.

.....

П3) Интересује нас у случају фискалних каса које могу да раде у режиму фискалног штампача (и корисник их нормално користи у том режиму) да ли је дозвољено услед пада саме апликације, проблема са рачунаром или оперативним системом, да корисник настави да ради са уређајем као обичном фискалном касом , а да по отклањању проблема настави рад у режиму фискалног принтера. Тај проблем се мора ријешити одмах сада док се већ врше промјене софтвера у касама.

О3) Сасвим је у духу Закона да се фискална каса у режиму штампача користи као каса у случају да дође до проблема са надређеним РС-рачунаром, с тим да се мора обезбједити ажурност базе артикала такве касе. У суштини, употреба касе без РС-а би била боље рјешење у односу на, алтернативно, кориштење писаних фискалних рачуна, који би се касније уносили ретроактивно, јер и јесте циљ да се што сигурније и што прије цијелокупан промет нађе у фискалној меморији. Дакле, одговор на то питање би био, ДА, под већ поменутиим условом.

.....

П4) Лиценцирање софтвера се односи на: софтвер као касу или драјвер? Да ли је довољно лиценцирати само драјвер или се мора извршити лиценцирање и софтверске апликације (касе)?

О4) У Правилнику стоји да се Софтверска апликација може реализовати на наведена 3 начина: као комплетан софтвер, модул (дио) неког софтвера или драјвер за рад са фис. штампачем. За било коју од наведених изведби, потребна је сертификација, тј. одговарајуће испитивање и, у случају испуњавања услова, одговарајуће Рјешење о испуњености услова.

Концепт драјвера је уведен да би се заштитило тржиште произвођача софтвера, независних од регистрованих произвођача фискалних система. С друге стране, и самим регистрованим произвођачима је у интересу да за њихове фискалне системе постоји што већа понуда софтверских апликација, који раде са тим системима, па је логично да им се исплати сертификовати наведени драјвер, који ће да буде темељ наведене понуде софтвера и фактор освајања тржишта.

Сертификовани драјвер могу да користе апликације других произвођача софтвера, а да немају потребу да сертификую саму апликацију, која за рад са фискалним штампачем користи искључиво функције и процедуре драјвера. Да би се обезбједило да комуникација између драјвера и фис. уређаја буде ексклузивна, уведен је ИБСА број који је јединствен за сваки појединачни пар драјвер-каса(штампач) и на неки начин представља софтверску фискалну пломбу, која се одређује и имплементира приликом фискализације, тј. приликом пуштања фискалног система у рад у присуству инспектора Пореске управе РС и овлашћених сервисера регистрованих произвођача.

.....

П5а) У вези са фискалним штампачем, односно, фискалном касом штампачем везано за члан 4. Став д): “У случају реализације фискалног система са фискалним штампачем, фискалном регистар касом–штампачем или надограђеним ПОС системом који немају довољан капацитет меморије за смјештање базе артикла из тачки в.) и к.) овог члана, обезбједити да софтверска апликација посједује сопствену базу података за коју вриједе исти критеријуми (?) као и за базу података у ОМ; **Овдје остаје недефинисано који су то критеријуми ?**

П5б) У документу за испитивање софтверске апликације (б.основни захтјеви), тражи се : “Идентичност, односно синхронизација базе артикала у фискалној каси (ваљда фискалном штампачу) са базом артикала у надређеном рачунару”. **Како остварити синхронизацију односно идентичност базе артикала у апликацији (рачунару) и фискалном штампачу, ако фискални штампач нема довољно оперативне меморије за смјештање артикала ?**

П5в) Везано за члан 4. Став к.) “Кад се користи за евидентирање ВПП, обезбједити могућност вођења базе података клијената у ОМ за минимално 1.000 клијената, штампање података о ЈИБ-у, називу и адреси купца на фискалном рачуну, као и прослијеђивање збирних података о ВПП по сваком клијенту и пореској стопи у извјештајном периоду дефинисаном од стране ПУ, на сервер ПУ”. **Који су критеријуми за базу података о клијентима у ОМ? Када и на који начин је дозвољена измјена ове базе? Да ли негдје постоји прецизна дефиниција? Опет, како остварити идентичност података у ОМ фискалног штампача за базом клијената у апликацији ако фискални штампач нема довољно меморије за смјештање клијената у ОМ, а везано за ту могућност из члана 4. Став д.)?**

О5а, б и в)

Критеријуми, који морају да важе и за проширење ОМ у надређеном рачунару су:

а) Проширење ОМ на меморију надређеног рачунара се односи само на базу података о артиклима, као и базу клијената за ВП режим рада.

б) Понашање екстензије ОМ на надређеном рачунару треба да буде истовјетно понашању ОМ која се налази у самом фискалном уређају, гдје је то примјенљиво. На надређеном рачунару мора да постоји реализован заштићен меморијски простор у који се смјештају поменути подаци, и који су неприступачни за било коју другу операцију и било којег другог "оператера" осим апликације која комуницира са фискалним штампачем и команди којима се пуни или модификује база артикала.

ц) У овој фази фискализације (када крећемо само са малопродајом, док ће велепродаја и проблематика везана за евидентирање те врсте промета бити сигурно предметом додатних појашњења и, највјероватније, дорада Правилника) довољно је обезбиједити квалитетан ниво испуњавања принципа: за корисника треба да буде потпуно транспарентно да ли се база артикала налази у ОМ у самом уређају или у екстензији ОМ на надређеном РС рачунару.